

การศึกษาผลลัพธ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดำเนินธุรกิจด้วยหลักการเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาธุรกิจที่ส่งผลงานเข้าประกวดตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

A STUDY OF PERFORMANCE OF SMALL AND MEDIUM SIZE ENTERPRISES IN THEIR APPLICATION OF SUFFICIENCY ECONOMY: A CASE STUDY OF THE ENTERPRISES PARTICIPATING IN THE PRACTICE OF SUFFICIENCY ECONOMY PRACTICE CONTEST ORGANIZED BY THE OFFICE OF THE ROYAL DEVELOPMENT PROJECTS BOARD

สุภาวดี บุณทองจันทร์¹, อภิรัชย์ พันธเสน², อารี วิบูลพงศ์³

^{1,2} คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

³ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ (1) ศึกษาผลลัพธ์จากการดำเนินธุรกิจตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2) เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของการประยุกต์ใช้หลักการเศรษฐกิจพอเพียง ประชากร คือ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวน 120 ราย ที่ส่งผลงานเข้าประกวดตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับสำนักงานคณะกรรมการเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในปีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 80 พรรษา 5 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลในเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ในเชิงเหตุผลเป็นหลักและสถิติพื้นฐานค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยมีระยะเวลาในการศึกษา 1 ปี ผลจากการวิจัยพบว่า วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดำเนินธุรกิจแนวเศรษฐกิจพอเพียงมีผลลัพธ์ ดังนี้ (1) มีความสามารถในการปรับตัวและวิธีการปรับตัว (2) มีนวัตกรรมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยใช้องค์ความรู้และภูมิปัญญาที่มีอยู่สืบทอดจากรุ่นต่อรุ่น และ (3) มีความสามารถในการดำเนินงานด้วยต้นทุนที่ต่ำแต่ยังคงคุณภาพในสินค้าหรือการบริการ สำหรับระดับความสำคัญของการประยุกต์ใช้หลักการเศรษฐกิจพอเพียง วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้หลักการเศรษฐกิจพอเพียงในด้านความซื่อสัตย์สุจริตมากที่สุด

คำสำคัญ: ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, ผลลัพธ์ของการดำเนินธุรกิจ

Abstract

The aims of this research were (1) to study performance of small and medium sized enterprises (SMEs) in accordance with Sufficiency Economy Indicators and (2) to study the level of application of the Sufficiency Economy SME principals in these enterprises. The data was gathered from 120 SMEs, participating in the Sufficiency Economy Practice Contest organized by The Office of the Royal Development Projects Board to celebrate the King's 80th birthday. The instrument used in this research was a questionnaire. The percentages mean and standard deviations were calculated. The survey administration took one year. The results were as follows: The SMEs studied (1) adapted to change; (2) applied wisdom in production and (3) were able to operate at low costs and maintain quality of goods and services. For the most importance applying principles of Sufficiency Economy focus on honesty in the order operations.

Keywords: Sufficiency Economy Philosophy, Small and Medium Sized Enterprises, Performance Business Operating

บทนำ

วิกฤติเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ที่ผ่านมา ส่งผลให้ธุรกิจต่างๆ และผู้ประกอบการจำนวนมาก ได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะธุรกิจขนาดใหญ่ไม่สามารถปรับตัวและรับสถานการณ์ได้อย่างทันท่วงที ส่งผลให้ต้องล้มเลิกกิจการหรือต้องปิดกิจการลง เป็นเหตุให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศประสบปัญหา ดังนั้นภาครัฐจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเป็นธุรกิจที่มีศักยภาพในการส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ในด้านการสร้างงาน การสร้างมูลค่าเพิ่ม และการสร้างเงินตราต่างประเทศ การผลิตสินค้าเพื่อทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศเป็นจุดเริ่มต้นในการลงทุนและสร้างเสริมประสบการณ์และเป็นแหล่งพัฒนาทักษะฝีมือ ที่สำคัญ คือ ช่วยเชื่อมโยงกับกิจกรรมขนาดใหญ่และภาคการผลิตอื่นๆ เช่น ภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรม การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้มีส่วนช่วยพลิกฟื้นเศรษฐกิจตลอดจนเป็นแหล่งรายได้และ

การจ้างงานที่มีความสำคัญต่อประเทศ

ความเข้มข้นของการแข่งขันอันเนื่องมาจากเศรษฐกิจโลกาภิวัตน์ ทำให้สถานการณ์การค้าเงินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงมากขึ้น ทั้งด้านการผลิต การค้า การลงทุนและเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงภายในที่ทันท่วงทีจึงเป็นความจำเป็นสำหรับความอยู่รอดของธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในหลายประเทศประสบปัญหาจนต้องปิดกิจการ มีอยู่เป็นจำนวนมาก ส่วนในกรณีของประเทศไทย ในช่วง 6 เดือนหลังของปี พ.ศ. 2549 จากรายงานของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (พ.ศ. 2550) มีวิสาหกิจที่ยกเลิกกิจการจำนวน 20,078 ราย

ดังนั้น วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปัจจุบัน จึงต้องกลับมาทบทวนกลยุทธ์หรือวิธีการที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจว่ามีประสิทธิภาพเหมาะสมต่อสภาพการณ์ในปัจจุบันเพียงใด วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต้องเพิ่มพูนทักษะและความสามารถในการวิเคราะห์และตัดสินใจทางด้าน

กลยุทธ์ และวิธีการต่างๆ ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินธุรกิจ ลักษณะดังกล่าวมีผลทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องเปลี่ยนแปลงการผลิตจากที่เคยใช้สินค้าเป็นตัวตั้งมาเป็นการผลิตเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภค ให้ความสำคัญกับกิจกรรมทางการตลาดเพื่อให้สินค้าหรือบริการของธุรกิจเป็นที่รู้จักของผู้บริโภคและมีความผูกพันกับสินค้า ผู้ประกอบการจึงต้องหาวิธีการในการปรับตัวและเพิ่มศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ ขณะเดียวกันต้องศึกษาจุดอ่อนและจุดแข็งของกิจการ เพื่อปรับปรุงธุรกิจให้ทัดเทียมหรือให้ดีกว่ากิจการอื่น ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัวอย่างรวดเร็ว จึงกลายเป็นคุณลักษณะที่กิจการต้องสร้างให้เกิดขึ้นภายใต้สภาพแวดล้อมทางธุรกิจซึ่งอยู่นอกเหนือความสามารถในการควบคุมโดยวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเหล่านี้

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความรู้และทักษะเกี่ยวกับเทคนิคการบริหารเพื่อรับกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงในยุคเศรษฐกิจโลกาภิวัตน์ โดยเฉพาะการสร้าง “ภูมิคุ้มกัน” ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ส่งผลให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารลดลง ในกรณีของต่างประเทศก็เช่นกันพบว่า ผู้ประกอบการขาดทักษะในการวางแผนกลยุทธ์บริหารงานแบบเบ็ดเสร็จตามทฤษฎีโดยไม่มีการประยุกต์ให้เข้ากับสถานการณ์ [1] จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการสร้างศักยภาพในด้านการบริหารและการจัดการธุรกิจ

ปัจจุบันการนำหลักบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการซึ่งถือได้ว่าเป็นการใช้หลักคุณธรรมเข้ามาประยุกต์กับการดำเนินธุรกิจที่สอดคล้องกับเงื่อนไขคุณธรรมในปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทยมาเป็นเวลานานแล้ว หากแต่ความละเอียดลึกซึ้งที่ปรากฏอยู่ในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้เน้นเงื่อนไขของความรู้ที่ประกอบไปด้วยความจริงใจ คือ “การมีสติ” และความรอบรู้ คือ “การมีปัญญา” ดังนั้นหากธุรกิจผสมผสานหลักการทั้ง 3 คือ บรรษัทภิบาล ความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ และเศรษฐกิจพอเพียงเข้าด้วยกันแล้ว จะเป็นการดำเนินธุรกิจที่สมบูรณ์ อันจะส่งผลให้ธุรกิจจะเลิกการแข่งขันแย่งผลประโยชน์และแข่งขันกันในทางการค้าแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรง อีกทั้งยังเห็นความยั่งยืนมากกว่าการทำกำไรเพียงอย่างเดียว ถ้าพิจารณาอย่างลึกซึ้งจะพบว่าหลักบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ เป็นส่วนประกอบในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของอภิชาต พันธเสน [2] กล่าวว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ครอบคลุมทั้งหลักการของบรรษัทภิบาลและบรรษัทภิบาลแล้ว

ปัจจุบัน ธุรกิจส่วนใหญ่เริ่มพบแล้วว่าการดำเนินธุรกิจกระแสหลัก ไม่ได้มีความมั่นคง ยั่งยืนในระยะยาวจริง อีกทั้งยังถูกกดดันจากปัจจัยต่างๆ โดยเฉพาะองค์การที่ต้องการแสวงหากำไร เช่น จุดยืนหรือตำแหน่งในตลาด นวัตกรรม ทรัพยากรทางการเงิน ผลิตภาพ ความสามารถในการทำกำไร [3] ดังนั้น ผู้ประกอบการบางส่วนเริ่มให้ความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจที่พึ่งหลักการทางพุทธธรรม คือ การดำเนินธุรกิจไปในแนวทางสายกลาง ประพฤติปฏิบัติตามหลักศาสนา และเริ่มหาที่พึ่งทางใจ จึงให้ความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจแนวพุทธธรรมเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการดำเนินธุรกิจตามหลักพุทธธรรม ประกอบไปด้วยจุดเน้นที่สำคัญ 7 ประการ กล่าวคือ (1) เน้นการพึ่งตนเอง (2) เน้นการใช้ชีวิตอย่างไม่ประมาท (3) เน้นอหิงสา หรือ

การละเว้นจากการสร้างเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดความรุนแรง (4) เน้นการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพ การงานที่เป็นประโยชน์สุจริต มีความมานะอดทน หรือสัมาอาชีวะ (5) เน้นการไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น (6) พยายามละกิเลสและความโลภ และ (7) เน้นความซื่อสัตย์สุจริต มีความละเอียดและ เกรงกลัวต่อการกระทำผิด ซึ่งจุดเน้นที่กล่าวมา ทั้งหมดนี้ เป็นการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานหลักการทางพุทธธรรม ซึ่งเป็นการดำเนิน ธุรกิจแนวเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง [4]

เศรษฐกิจพอเพียงจึงเทียบได้กับคำสอน ในพระพุทธานุชาของพระพุทธเจ้าที่มีหลักความเป็นจริงที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้จริงจนถึง ปัจจุบันและอนาคตที่โลกจะมีปัญหาหระหว่างความ ไม่สมดุลของทรัพยากรและความโลภของมนุษย์ ที่ยังไม่มีความโน้มที่จะลดลงในอนาคตอันใกล้ การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์กับการ ดำเนินธุรกิจ ต้องมีความยืดหยุ่นทันต่อการ เปลี่ยนแปลง เศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นอีกทางเลือก ที่จะทำให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานของ ประโยชน์สังคมส่วนรวม ทำให้ธุรกิจรู้เท่าทัน โลกาภิวัตน์และสร้างให้เกิดภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีจากงาน วิจัยของอภิชาติ พันธเสน [2] ที่ศึกษาการประยุกต์ พระราชดำรัสเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อม พบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมที่ผ่านพ้นวิกฤติเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 มาได้ด้วยการดำเนินธุรกิจที่สอดคล้องกับปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างไรก็ตามการนำปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ ในปัจจุบันยังมีสัดส่วนที่ไม่มากนัก จำเป็นต้องได้รับการ ส่งเสริมให้ธุรกิจมีตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม เพื่อการนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีการ ปฏิบัติจริงอย่างกว้างขวาง

ขณะที่หลายฝ่ายเริ่มให้ความสำคัญและ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจแนว เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นผลส่วนหนึ่งจากการ โฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วนหันมาดำเนิน วิถีชีวิตตลอดจนประกอบธุรกิจตามแนวทางเศรษฐกิจ พอเพียงส่วนอีกเหตุผลหนึ่งเกิดจากการดำเนินธุรกิจ ตามแนวทางกระแสหลักแล้วเกิดมีปัญหาค้าง ข้นธุรกิจประสบปัญหาหนักหรือใกล้ล้มละลาย และพบว่า การดำเนินธุรกิจโดยหวังผลระยะยาวจะ เป็นทางเลือกที่ดีกว่าซึ่งก็เป็นทางเลือกที่สอดคล้อง กับเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับกลุ่มที่ยังมิได้ปฏิบัติ ตามแนวทางนี้หรือปฏิบัติแล้วโดยไม่รู้วากำลัง ปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมักจะมีคำถาม ถ้าหากดำเนินธุรกิจแนวเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว ผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นอย่างไรก่อให้เกิดความความมั่นคง ยั่งยืนในระยะยาวจริงหรือไม่

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลลัพธ์จากการ ดำเนินธุรกิจด้วยหลักการเศรษฐกิจพอเพียงของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อขยายผล ให้เกิดการดำเนินธุรกิจตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เพิ่มมากขึ้น และเป็นองค์ความรู้ให้วิสาหกิจอื่น ๆ ใช้เป็นทางเลือกในการประยุกต์ใช้กับธุรกิจ ซึ่งจะ ส่งผลให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมี ศักยภาพในการเติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน เป็น ฐานรากความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจของประเทศ อย่างไรก็ดี ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นประโยชน์ เพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนา การกำหนดนโยบาย การดำเนินงานที่นำไปสู่ความสมดุลและยั่งยืน ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ของประเทศชาติ โดยรวม รวมทั้งเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการบริหารงานขององค์กรที่พร้อมรับการ เปลี่ยนแปลงในทุกด้าน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลลัพธ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดำเนินธุรกิจด้วยหลักการเศรษฐกิจพอเพียง

2. เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของการประยุกต์ใช้หลักการเศรษฐกิจพอเพียง

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1. ผลลัพธ์จากการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้วยหลักการเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดที่ประยุกต์จากสุขสรรค์ กันตะบุตร [5] ประกอบด้วย

1.1 ต้นทุนและคุณภาพ

1.2 นวัตกรรม

1.3 ความสามารถในการปรับตัวและวิธีการปรับตัวที่สำคัญ

2. การดำเนินธุรกิจโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ข้อ 2.1-2.9 ประยุกต์จากหลักการเศรษฐกิจพอเพียงที่ค้นพบโดยอภิชัย พันธเสน [2] และข้อ 2.10- 2.14 ประยุกต์จากหลักการเศรษฐกิจพอเพียงที่ค้นพบเพิ่มเติมของสุขสรรค์ กันตะบุตร [5] ประกอบด้วย

2.1 ใช้เทคโนโลยีที่ถูกหลักวิชาการแต่มีราคาถูก

2.2 ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ

2.3 เน้นการจ้างงานเป็นหลัก

2.4 มีขนาดการผลิตที่สอดคล้องกับ

ความสามารถในการบริหารจัดการ

2.5 ไม่เน้นกำไรระยะสั้นเป็นหลัก

2.6 ชื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการ

2.7 เน้นการกระจายความเสี่ยง

2.8 เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ

2.9 เน้นการใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น

2.10 รับผิดชอบต่อในกิจกรรมทางธุรกิจ

ของตน ต่อผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมดของธุรกิจ

2.11 ทำงานร่วมกัน แบ่งปันความรู้ระหว่างธุรกิจประเภทเดียวกันและหรือธุรกิจต่างประเภทที่เกี่ยวข้อง

2.12 พัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง แม้อยู่ในยามทุกข์ยากทางเศรษฐกิจ

2.13 วิจัยและพัฒนาเพื่อคิดค้นนวัตกรรมภายในองค์กรโดยใช้ภูมิปัญญาไทย

2.14 พัฒนาองค์ความรู้และถ่ายทอดความรู้ระหว่างบุคคลอย่างต่อเนื่อง

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยครอบคลุมถึงรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่มีสถานภาพเป็นเจ้าของกิจการ และผู้บริหารที่มีอำนาจลงนามแทน ที่ส่งผลงานเข้าประกวดในนามของหน่วยงานหรือองค์กรกับสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในโครงการ “80 พรรษา ปวงประชาเป็นสุขสานต์” เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ครบ 80 พรรษา 5 ธันวาคม พ.ศ. 2550 [6] จำนวน 120 ราย จำแนกเป็นธุรกิจขนาดย่อม จำนวน 71 ราย ธุรกิจขนาดกลาง จำนวน 49 ราย [7] ที่ผ่านการคัดเลือกในเบื้องต้น

1.1 วิสาหกิจขนาดกลาง ที่มีขนาดสินทรัพย์ (ไม่รวมค่าที่ดิน) มากกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท และ/หรือ มีจำนวนพนักงานมากกว่า 50 คน แต่ไม่เกิน 200 คน [7]

1.1.1 ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการบริหารธุรกิจของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นรูปธรรม

ปรากฏผลชัดเจนและสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคมได้

1.1.2 ไม่ดำเนินธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อคนในสังคม หรือเป็นสาเหตุเหนี่ยวนำไปสู่ปัญหาทางสังคม สิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจอื่นๆ

1.1.3 เป็นธุรกิจที่ผ่านวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมมาได้

1.2 วิสาหกิจขนาดย่อม จะต้องมีส่วนทรัพย์สินถาวรไม่รวมค่าที่ดินไม่เกิน 50 ล้านบาท และมีการจ้างงานไม่เกิน 50 คน [7]

1.2.1 ผลงานการดำเนินธุรกิจที่สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการบริหารจัดการเป็นที่ปรากฏชัดเจน เป็นรูปธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม

1.2.2 ผลงานที่ส่งเข้าประกวดเป็นกิจการที่มีผลการดำเนินงานไม่น้อยกว่า 3 ปี

1.2.3 เป็นธุรกิจที่ผ่านวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมมาได้

2. ประเภทหรือลักษณะธุรกิจที่ทำการศึกษา คือ ธุรกิจส่งออกและธุรกิจที่ดำเนินการในประเทศ ประกอบด้วย

2.1 ภาคการผลิต ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหารสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์นมและเครื่องประดับ ผลิตภัณฑ์และเครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการแพทย์และการเกษตร ผลิตภัณฑ์สินค้าพื้นเมืองและเสื้อผ้าสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ

2.2 ภาคการค้า (การค้าส่ง การค้าปลีก) ได้แก่ การจำหน่ายวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้างและของตกแต่งบ้าน จำหน่ายสินค้าทางการเกษตร จำหน่ายอาหารสำเร็จรูป ฯลฯ

2.3 ภาคบริการ ได้แก่ การบริการโรงแรมและที่พัก บริการบันเทิงและสันทนาการ การบริการด้านสุขภาพ จำหน่ายและซ่อมอุปกรณ์

อิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 ถึง 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 รวมระยะเวลา 6 เดือน

อุปกรณ์และวิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยสร้างตามขอบเขตของวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs แบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกคำตอบ จำนวน 13 ข้อ โดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของธุรกิจ ลักษณะของธุรกิจ ระยะเวลาในการดำเนินงาน ขนาดของสินทรัพย์ถาวร จำนวนทุนจดทะเบียน จำนวนพนักงาน

ตอนที่ 2 ผลลัพธ์ของการดำเนินธุรกิจแนวเศรษฐกิจพอเพียงแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า Rating Scale 5 ระดับ โดยครอบคลุมเนื้อหา 3 ด้าน คือ ด้านต้นทุนและคุณภาพ ด้านนวัตกรรม และด้านความสามารถในการปรับตัวและวิธีการปรับตัวที่สำคัญ แต่ละด้านมีข้อคำถามแบบปลายเปิดให้อธิบายและเขียนตอบ

ตอนที่ 3 ประเมินหลักการเศรษฐกิจพอเพียงแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า Rating Scale 5 ระดับ โดยครอบคลุมเนื้อหาหลักการเศรษฐกิจพอเพียง 14 ข้อ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ขอความอนุเคราะห์แบบสอบถามจากสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ผู้ประกอบการกรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว

2.2 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับจากสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวนแบบสอบถามทั้งสิ้น ทั้งหมด 120 ฉบับ จำแนกเป็นแบบสอบถามของวิสาหกิจขนาดกลาง จำนวน 49 ชุด และขนาดย่อมจำนวน 71 ชุด ตรวจสอบแล้วใช้ได้จริง 110 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.66

2.3 เข้าสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางจำนวน 9 ราย ขนาดย่อมจำนวน 9 ราย

2.4 เข้าสังเกตการณ์และเยี่ยมชมองค์กร (non-participant observation) เพื่อศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ของพนักงานขณะปฏิบัติงาน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามเป็นเชิงพรรณนา (Exploratory Research) โดยการเจาะลึกเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ในเชิงเหตุผลเป็นหลัก ด้วยการใช้โปรแกรม SPSS for Windows

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากร ใช้วิธีประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ผลลัพธ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดำเนินธุรกิจด้วยหลักการเศรษฐกิจพอเพียงในเชิงพรรณนา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับความสำคัญของการประยุกต์ใช้หลักการเศรษฐกิจพอเพียง ใช้วิธีประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและการบรรยายสรุปผลการดำเนินการวิจัย

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบของ

แบบสอบถาม [8] ดังนี้

ระดับความสำคัญมากที่สุด กำหนดให้ 5 คะแนน

ระดับความสำคัญมาก กำหนดให้ 4 คะแนน

ระดับความสำคัญปานกลาง กำหนดให้ 3 คะแนน

ระดับความสำคัญน้อย กำหนดให้ 2 คะแนน

ระดับความสำคัญน้อยมาก กำหนดให้ 1 คะแนน

จากนั้นหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถามโดยใช้เกณฑ์ในการประเมินผล [8] ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ให้ความสำคัญในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ให้ความสำคัญในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ให้ความสำคัญในระดับน้อยมาก

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากร คือ สถิติพื้นฐานโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

- หาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

- หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability of Test) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient method) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟายู่ระหว่าง 0.492-0.674

ผลการวิจัย

1. ลักษณะทั่วไปของประชากร ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ส่งผลงานเข้าประกวดกับสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจที่ดำเนินการภายในประเทศ ร้อยละ 96.66 และเป็นธุรกิจส่งออกร้อยละ 3.33 ลักษณะของธุรกิจเป็นภาคการผลิตและการค้าร้อยละ 66.00 และภาคการบริการร้อยละ 34.00 มีระยะเวลาในการดำเนินงานระหว่าง 15-20 ปี มีขนาดของสินทรัพย์ถาวร 20 ล้านบาท จำนวนทุนจดทะเบียนอยู่ระหว่าง 5 ล้านบาท และมีจำนวนพนักงานระหว่าง 100-150 คน

2. ผลลัพธ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดำเนินธุรกิจด้วยหลักการเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดำเนินธุรกิจด้วยหลักการเศรษฐกิจพอเพียงพบว่ามีความสามารถในการปรับตัวและวิธีการปรับตัวสามารถแยกตามคุณลักษณะต่างๆ ดังนี้

ความมีเหตุผล ประกอบด้วย

1) วางแผนอัตรากำลังคนให้เหมาะสมกับปริมาณงานใช้แรงงานคนเป็นหลัก เพื่อสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นกับชุมชน

2) มีขนาดการผลิตที่เหมาะสมกับความสามารถในการบริหารจัดการ

3) ประกอบธุรกิจเฉพาะด้านที่มีความรู้และความชำนาญบนพื้นฐานคุณธรรม เพื่อกระชับเวลาให้สั้นที่สุด เพราะถ้าไม่รู้จริงในงานที่ทำ เวลา ทรัพยากรจะสูญเปล่า

ความพอประมาณ ประกอบด้วย

1) วางแผนการผลิตตามความต้องการของตลาด เพื่อลดต้นทุนในการจัดเก็บสินค้า

2) ไม่มุ่งเน้นกำไรระยะสั้น เพราะการมุ่งเน้นกำไรระยะสั้นจะก่อให้เกิดความเสี่ยงกับธุรกิจ

3) ใช้เงินทุนส่วนตัวและผลกำไรที่ได้ในการขยายธุรกิจแบบค่อยเป็นค่อยไป

4) วางแผนการเงินอย่างรอบคอบ รักษากระแสเงินสดรับมากกว่ากระแสเงินสดจ่าย เพื่อไม่ให้เกิดหนี้สินเกินความสามารถในการจัดการ ซึ่งจะก่อให้เกิดความกดดันในการดำเนินธุรกิจ

มีภูมิคุ้มกันที่ดี ประกอบด้วย

1) กระจายความเสี่ยงด้วยการมีผลิตภัณฑ์และการบริการที่หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

2) เน้นการพึ่งพาตนเอง และเน้นการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างธุรกิจโดยการสร้างพันธมิตรทางการค้า เพื่อให้มีพลังในการเจรจาต่อรองตลอดจนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมกัน

3) มีโครงการช่วยเหลือสังคม อย่างเป็นรูปธรรมและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (CSR) เพื่อตอบแทนสังคม

4) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพราะถือว่าทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ามากที่สุด

2.2 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดำเนินธุรกิจด้วยหลักการเศรษฐกิจพอเพียงพบว่า มีนวัตกรรมโดยเฉพาะความสามารถในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ด้วยวิธีการดังนี้

1) ติดตามข้อมูลข่าวสาร ความต้องการของตลาด เพื่อตอบสนองรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้บริโภค

2) เก็บข้อมูลเพื่อประเมินประสิทธิภาพของการผลิตและสำรวจความพึงพอใจของลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาปรับปรุงสินค้าและบริการอย่างสม่ำเสมอ

3) สร้างผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ เป็นของตนเองโดยใช้องค์ความรู้และภูมิปัญญาที่มี อยู่มาปรับใช้และต่อยอดซึ่งจะทำให้ลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ลูกคามีความจงรักภักดีต่อสินค้า

2.3 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ดำเนินธุรกิจด้วยหลักการเศรษฐกิจพอเพียงพบว่า มีความสามารถในการดำเนินงานด้วยต้นทุนที่ต่ำ แต่ยังคงคุณภาพของสินค้าและการบริการด้วยวิธีการ ดังนี้

1) เน้นการจ้างแรงงานที่มีฝีมือ ในท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการสร้างงานและรายได้ให้กับคนในท้องถิ่น

2) ฝึกอบรมให้ความรู้แก่พนักงาน ในกระบวนการผลิตและการบริการ ทั้งการฝึกอบรม ภายนอกสถานประกอบการและภายในสถาน ประกอบการเพื่อเสริมสร้างความรู้ความสามารถ ของพนักงานให้แข่งขันกับธุรกิจอื่นได้

3) เน้นความสามารถของ พนักงานแทนการเน้นค่าจ้างต่ำเพื่อสินค้ามีคุณภาพ

4) จัดหาวัตถุดิบภายในท้องถิ่น เพื่อใช้ในกระบวนการผลิตเพื่อลดต้นทุนในการขนส่ง

3. ระดับความสำคัญของการประยุกต์ใช้ หลักการเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าธุรกิจให้ความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ (1) ความซื่อสัตย์ สุจริตในการประกอบการค่าเฉลี่ย = 4.81 (2) ธุรกิจ เน้นการใช้วัสดุทุกชนิดอย่างคุ้มค่าและประหยัด มีค่าเฉลี่ย = 4.77 และ (3) ธุรกิจมีขนาดการผลิต ที่สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ย = 4.74

สรุปผลและอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง “การศึกษาผลลัพธ์ของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดำเนินธุรกิจ ด้วยหลักการเศรษฐกิจพอเพียง” อภิปรายผลได้ดังนี้

1. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ดำเนินธุรกิจด้วยหลักการเศรษฐกิจพอเพียง มีความสามารถในการปรับตัวและวิธีการปรับตัว เนื่องจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการทำธุรกิจ ได้เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาซึ่งมีสาเหตุมาจากการผันผวนของราคาน้ำมันและวัตถุดิบที่ใช้ ในกระบวนการผลิตซึ่งเป็นปัจจัยด้านต้นทุน ที่ไม่สามารถควบคุมได้ ดังนั้นความสามารถในการ เปลี่ยนแปลงกิจการให้ทันกับสภาพแวดล้อม ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอด้วยความรวดเร็วจึงเป็นสิ่ง ที่วิสาหกิจตระหนักอยู่ตลอดเวลา และความสามารถ ในการปรับตัวดังกล่าวเป็นความจำเป็นสำหรับ ความอยู่รอดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในปัจจุบัน

2. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ดำเนินธุรกิจด้วยหลักการเศรษฐกิจพอเพียง มี ความสามารถในการคิดค้นนวัตกรรมโดยเฉพาะ อย่างยิ่งนวัตกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนา เพราะนวัตกรรมถือ ได้ว่าเป็นคุณค่า (Value) ที่ให้กับผู้บริโภค การ พัฒนาผลิตภัณฑ์ จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้าง ความแตกต่าง เพื่อให้ลูกค้าได้รับความพอใจมากขึ้น การพัฒนาผลิตภัณฑ์จึงเป็นขั้นตอนที่จำเป็นใน เส้นทางสู่ความสำเร็จของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมเกือบทุกประเภท ในขณะนี้วิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยจำนวนมากได้ เริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์มากขึ้น เพื่อเป็นวิธีสร้างคุณค่าเพิ่มให้แก่กิจการ การพัฒนา ผลิตภัณฑ์ในขั้นตอนนี้จึงมักจะถือเป็นเครื่องชี้วัด ความก้าวหน้าของกิจการขนาดเล็กและขนาดกลาง บทบาทของนักการตลาดไทยในการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียงพอเพียง ต้องตระหนักถึงหน้าที่ในการเสนอผลิตภัณฑ์และ บริการที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค ให้ข้อมูล

เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และบริการที่เป็นจริง รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ เสนอผลิตภัณฑ์ที่ถูกต้องตามกฎหมายและจริยธรรม คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ แจกจ่ายข้อมูลทุกอย่างที่เป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค

3. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดำเนินธุรกิจด้วยหลักการเศรษฐกิจพอเพียง มีความสามารถในการควบคุมต้นทุนที่ต่ำแต่ยังคงคุณภาพในสินค้าและบริการเนื่องจากการดำเนินการทางธุรกิจ ปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จอย่างมาก คือ การควบคุมต้นทุน ซึ่งเป็นแนวความคิดหลักที่ใช้กันอยู่ทั่วไป แต่แนวความคิดนี้ในหลายกรณีนำไปสู่การใช้แรงงานที่มีค่าแรงต่ำและเครื่องจักรราคาถูก ซึ่งล้วนแต่มีผลทำให้สินค้าหรือบริการที่ผลิตขึ้นมาคุณภาพต่ำและราคาขายที่ต่ำตามไปด้วย ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังคงเข้าใจผิดคิดว่าสินค้าหรือการบริการที่มีราคาถูกที่สุดจะสามารถครองตลาดได้ดีกว่าธุรกิจอื่น แต่ในความเป็นจริงกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจในด้านราคาอาจจะทำให้กำไรลดลงหรือเกิดการขาดทุนจนกระทั่งต้องประสบกับความล้มเหลวทางธุรกิจก็เป็นได้ ปัจจัยที่นับว่ามีความสำคัญต่อความสำเร็จของการดำเนินธุรกิจที่เพิ่มขึ้นอย่างมากในขณะนี้ คือ ปัจจัยด้านคุณภาพ **“การเพิ่มผลผลิตที่ดีจำเป็นต้องลดต้นทุนแต่ต้องเน้นเรื่องคุณภาพควบคู่ไปด้วย”** จึงจะทำให้ธุรกิจอยู่รอด ประเทศที่มีระดับการพัฒนาที่สูงขึ้น การดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจจะต้องอาศัยทั้งคุณภาพและราคามากยิ่งขึ้น ในระยะหลังปรากฏว่าผู้ประกอบการบางส่วนเริ่มเข้าใจลักษณะของการทำธุรกิจมากขึ้น ความเข้าใจเช่นนี้ ส่งผลให้ตระหนักถึงการเลือกใช้เครื่องจักรที่ถูกหลักวิชาการ และมีราคาไม่แพงตามหลักการเศรษฐกิจพอเพียง

และให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านบุคลากรมากยิ่งขึ้น ในขณะที่อุตสาหกรรมหลายประเภท มีการรณรงค์ให้มีการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรซึ่งให้ผลทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณเพิ่มขึ้นพร้อมกันเป็นการลดต้นทุนต่อหน่วยลง ในปัจจุบันจึงมีอุตสาหกรรมหลายประเภทได้เน้นการพัฒนาความสามารถของพนักงาน แทนการเน้นค่าจ้างราคาต่ำ

4. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้หลักการเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการลำดับที่หนึ่ง เนื่องจากปัจจัยที่ส่งผลให้ธุรกิจอยู่อย่างยั่งยืนคือความซื่อสัตย์และความจริงใจต่อลูกค้า คู่ค้าและผู้มีส่วนได้เสียที่อยู่รายรอบกิจการเพราะถ้าหากธุรกิจมีความจริงใจแล้วก็จะได้รับความไว้วางใจจากลูกค้า ซึ่งถือเป็นเงื่อนไขคุณธรรมในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ลำดับที่สองคือ ธุรกิจเน้นการใช้วัสดุทุกชนิดอย่างคุ้มค่าและประหยัดเนื่องจากเป็นปัจจัยที่สามารถลดต้นทุนในด้านการผลิตได้ แต่ไม่ทำให้คุณภาพของผลิตภัณฑ์ลดน้อยลงไป นอกจากนี้ยังส่งผลให้ของเสียจากกระบวนการผลิตต่างๆ ลดลง ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับความมีเหตุผลในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ลำดับที่สามธุรกิจมีขนาดการผลิตสอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ เนื่องจากปริมาณงานอยู่ในข่ายที่จะดูแลรับผิดชอบ และควบคุมได้ไม่ส่งผลเสียหายต่อธุรกิจ การดำเนินกิจกรรมต่างๆ อยู่ในความถนัด ซึ่งสอดคล้องกับหลักความพอประมาณในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โดยสรุป ผลลัพธ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดำเนินธุรกิจแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีจุดเด่นที่สำคัญ 3 ประการประกอบไปด้วยมีความสามารถในการปรับตัวและวิธีการปรับตัว มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมโดยอาศัยการวิจัยและพัฒนาโดยใช้องค์ความรู้

และภูมิปัญญาที่มีอยู่สืบทอดมาจากรุ่นต่อรุ่น และมีความสามารถในการควบคุมต้นทุนแต่ยังคงคุณภาพของสินค้าและบริการ ส่วนหลักการเศรษฐกิจพอเพียงธุรกิจให้ความสำคัญมากที่สุด คือ ความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบกิจการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 วิชาศึกษานานกลางและขนาดย่อมควรประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินธุรกิจเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมรับกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดนิ่งด้วยวิธีการปรับตัวโดยใช้คุณลักษณะด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่เป็นส่วนหนึ่งของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานมาเป็นเวลายาวนาน

1.2 เพื่อให้ธุรกิจมีความสามารถใน

การอยู่รอดอย่างยั่งยืน ผู้ประกอบการควรส่งเสริมให้ธุรกิจเรียนรู้กระบวนการดำเนินงานด้วยหลักการเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวัฒนธรรมขององค์กร

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

2.1 ควรมีการวิจัยผลลัพธ์ของวิชาศึกษานานกลางและขนาดย่อมที่ดำเนินธุรกิจแนวเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การธุรกิจขนาดใหญ่ในประเทศไทยเพื่อดูผลลัพธ์จากการดำเนินธุรกิจด้วยหลักการเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบผลลัพธ์ของวิชาศึกษานานกลางและขนาดย่อมที่ดำเนินธุรกิจด้วยหลักการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเปรียบเทียบการดำเนินธุรกิจแบบยั่งยืนในระหว่างภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่นและประเทศเกาหลีใต้ เพื่อให้เกิดแนวทางการพัฒนาร่วมกันต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- [1] Jan-Peter Vos. (2005). *Developing strategic self-description of SMEs*. Technovation 25: 989-999.
- [2] อภิชาติ พันธเสน; และคนอื่นๆ. (2546). *การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- [3] Peter F. Drucker. (1974). *Management: Task, Responsibilities, Practices*. New York: Harper & Row.
- [4] อภิชาติ พันธเสน. (2547). *พุทธเศรษฐศาสตร์ วิวัฒนาการ ทฤษฎีและการประยุกต์กับเศรษฐศาสตร์สาขาต่างๆ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์.
- [5] สุขสวัสดิ์ กันตะบุตร. (2550). *การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง: ประสบการณ์จากธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- [6] สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2550). *สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2550*, จาก <http://www.rdpb.go.th>
- [7] สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2550). *สืบค้นเมื่อ 29 มิถุนายน 2550*, จาก <http://www.rdpb.go.th>
- [8] บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.